

Současný stav a vývoj oblasti UL ve světě z pohledu LAA ČR

Jan Fridrich

Viceprezident pro zahraniční záležitosti, průmysl a vnitřní audit

Valná hromada svazu ULL

Váňův statek 16.10.2021

Dlouhodobý cíl zahraničních aktivit LAA ČR

- trvalé sledování vývoje evropské i domácí legislativy
- snaha o informovanost a zabránění negativních dopadů na aktivity LAA ČR.

Aktivity viceprezidenta LAA ČR

- Koordinace zahraničních aktivit ve vztahu k průmyslu a legislativě.
- Podpora zahraničních aktivit sportovních svazů, které si však sportovní záležitosti spravují samy.
- Práce na základě příkazní smlouvy
- V poslední době vzhledem k situaci převážně z domova
- Větší podpora domácí činnosti LAA ČR z důvodu omezených možností cest do zahraničí v důsledku pandemie

Aktivity LAA ČR v organizacích

- EMF (European Microlight Federation) www.emf.aero
 - JF viceprezident,
 - do 2020 druhý delegát Ivo Lengál
 - od 2021 druhý delegát Jiří Krajča
 - Generální konference EMF 2020
 - proběhla elektronicky 17. října 2020, informace byla podána v Pilotu č.10
 - Generální konference EMF 2020
 - proběhne elektronicky 30. října 2021
 - MLA flying in Europe <https://emf.aero/mla-flying-in-europe/>
- EHPU (European Hang-gliding and Paragliding Union)
 - prvním delegátem Miroslav Fejt, druhý JF.
 - konference EHPU 2020 proběhla ve Stockholmu 8. února 2020, informace byla podána v Pilotu č.2
 - konference EHPU 2021 proběhla ve Lucernu 25. září 2021

Aktivity LAA ČR v organizacích

- ASTM
 - mezinárodní organizace, která tvoří normy
 - JF pracuje ve výkonném výboru komise F.37
 - Účast na dvou telekonferencích a jednom video semináři o bezpilotních prostředcích
- ALV – Asociace leteckých a kosmických výrobců ČR
 - JF zastupuje LAA v představenstvu ALV
 - Účast na šesti jednáních představenstva
- EASA GA Sectorial Committee
 - Prostřednictvím LAMA EUROPE je JF členem této poradní skupiny EASA a má přístup k informacím „z první“ ruky
 - Účast na jednom jednání v Kolíně nad Rýnem (poslední zahraniční cesta v 4.- 5.3.2020)
 - Účast na Webex jednáních

600kg OPT-OUT

- Snaha o zachování stávajícího „komfortu“ létání se SLZ a snaha o vyřešení problémů hmotnosti
- Možnosti OPT-OUT zatím oficiálně využilo již deset zemí:
 - MTOM 600kg: ČR, Německo, Slovensko, Slovinsko, Itálie, Finsko, Rakousko, Švédsko a Bulharsko
 - MTOM 500/570 kg: Francie
- Jednání s DULV a DAeC (Německo)
 - 14. 6. 2019 podepsána trojstranná smlouva o harmonizaci technických požadavků na letovou způsobilost mezi LAA ČR, DULV a DAeC.
 - 28.-29.1. proběhlo v Morbachu v Německu jednání s DULV o implementaci této smlouvy. Jednání v této oblasti nadále pokračují.
- Jednání s BMAA (UK)
 - Průběžná jednání o možnosti uznávání TC a oprávnění k výrobě
 - zatím bez výsledku
 - Od září 2021 v UK změněna definice UL, umožňuje MTOM 600kg
 - <https://www.easa.europa.eu/opt-out-article-28-211#group-easa-downloads>

Čína

- Bilaterální dohoda BTA s CAAC o validaci TC
 - Obnoveno jednání s CAAC a MD OCL o možnosti úpravy smlouvy BTA na 600kg MTOM.
 - Bohužel vlivem mnoha okolností zatím bez hmatatelného výsledku.
 - V jednání pokračujeme.
 - Počty vydaných exportních certifikátů:
 - 2019: 4
 - 2020: 3
 - 2021: 2
- A-Z řešení pro všeobecné letectví
 - JF inicioval v 2020 ve spolupráci s MZV a CzechTrade přeměnu projektu A-Z řešení pro všeobecné letectví na platformu pro spolupráci v oblasti letectví s Asií.
 - Vytvořen dotazník a na jeho základě zpracován přehled o letectví v Číně, Indii, Indonésii, Singapuru, Thajsku a Vietnamu
 - Prezentace výsledků projektu na třech videokonferencích v 6/2021

Potenciální hrozby pro UL letectví

- Generační obměna v jednotlivých organizacích
- Nevyužitá šance 600kg OPT-OUT – možné problémy s létáním mezi státy
- Netolerantní společnost – větší citlivost na hluk atd.
- Mnohdy neuvážená prezentace na sociálních sítích
- Neustálá honba za výkony UL letadel, která dnes již narážejí na limity UL kategorie
- Náročnější certifikace
- Green Deal
- Drony a U-Space
- EASA Part 21 Light

Green Deal – Zelená dohoda pro Evropu

- Záměrem je učinit z Evropy první klimaticky neutrální kontinent na světě.
- Změna klimatu je největší výzvou naší doby. Ale je to také příležitost vytvořit nový model hospodářství.
- Plán této transformace je stanoven v Zelené dohodě pro Evropu.
- Všech 27 členských států Unie se zavázalo, že do roku 2050 přemění Evropu v první klimaticky neutrální kontinent. Proto přislíbily, že do roku 2030 sníží emise nejméně o 55 % oproti roku 1990.
- Evropská komise navrhuje náročnější cíle v oblasti snížení emisí CO₂ u nových osobních automobilů a dodávek.
 - 55% snížení emisí z osobních automobilů do roku 2030
 - 50% snížení emisí z dodávek do roku 2030
 - 0 emisí z nových automobilů do roku 2035
- Komise rovněž navrhuje stanovení ceny uhlíku i pro odvětví letecké dopravy, které mělo dosud výjimku. Součástí návrhu je podpora udržitelných leteckých paliv, a proto by měla být zavedena povinnost používat při všech odletech z letišť v EU udržitelná směsná paliva.

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_cs

Drony a U-Space

- Dalším potenciálním nebezpečím pro létání se SLZ
- Strategické fórum pro drony a U-space
 - LAA ČR je zastoupena JF a prezidentem LAA ČR Alešem Trtilem
 - Doposud 10 jednání
 - Nová EU legislativa začala platit od 31.12.2020
 - V tomto okamžiku se nová pravidla nejvíce dotýkají provozovatelů dronů včetně leteckých modelářů, kteří se musí zaregistrovat do nového systému evidence.
- Pro LAA ČR je nejdůležitější ovlivnit zavádění prostoru pro provoz dronů, tzv. U-Space, tak aby pokud možno co nejméně ovlivnily stávající provoz SLZ.

Jde zejména o požadavek evropské legislativy:

- "Návrh nařízení předpokládá, že bezpečnost letového provozu v prostoru U-space bude za současných technologických možností řešena tím, že dálkově řídicí piloti budou mít situační povědomí o ostatním provozu (pilotovaná letadla budou elektronicky vysílat polohové údaje). Aktuálně není stanovena technologie pro vysílání, ani zdali by se mělo jednat o certifikované, nebo necertifikované zařízení."
- Z toho by vyplývala nutnost, že by SLZ musela být vybavena „krabičkou“ která by vysílala údaje o naší poloze, aby se nám dron mohl vyhnout. Tomu se snažíme zabránit.
- <https://letejtezodpovedne.cz>

EASA Part 21 Light (certifikační postupy)

- Iniciativa EASA PART 21 Light (certifikační postupy) je sice zpožděná, 19.11.2020 proběhl již poslední konzultační seminář, kterého jsem se prostřednictvím svého členství v EASA GA Sectorial Committee zúčastnil. Z důvodu pandemie byl on-line.
- Do 12.12.2020 bylo možné podávat připomínky a předpis měl původně začít platit od poloviny 2021.
- Dvě varianty:
 - Light certified proces – výsledkem je standardní TC, ICAO Compliant
 - Light declared proces – výsledkem je omezený typový certifikát RTC
- V současnosti je to pro náš systém správy SLZ největší nebezpečí, neboť výrobcům nabízí silně zjednodušené certifikační postupy a vydání ICAO Typového Certifikátu.
- <https://www.easa.europa.eu/domains/general-aviation/general-aviation-road-map/part-21-light-making-design-manufacturing-easier#group-easa-downloads>

Výstavy

- AERO Friedrichshafen 2020 / 2021
 - Tradiční dohoda s pořadatelem o výměně stánku za inzerci v časopisu Pilot a přednášky.
 - Připravena dohoda o slevněných vstupenkách pro členy LAA
 - Bohužel se akce kvůli pandemii v 2021 neuskutečnila a odložila se na 21.-24. Dubna 2021.
 - žádné další zahraniční výstavy se kvůli pandemii v roce 2020 neuskutečnily
- ## 2021
- výstavy v USA – Sun n Fun, Oskosh
 - Francie - 5.9.2021 Blois

**Děkuji
za
trpělivost!**

kontakt: fridrich@laacr.cz